

Z D R A V Á M Ě S T A , O B C E A R E G I O N Y Č R

ROZHOVOR

Zdravé město Litoměřice

Rozhovor s místostarostou Zdravého města Litoměřice a politikem Projektu Zdravé město (PZM) a místní Agendy 21, Mgr. Petrem Hermannem

S dětskými zastupiteli je radost pracovat!

Druhá letošní Sekce NSZM se konala ve Zdravém městě Litoměřice. Proč jste si vybrali zrovna toto téma?

Jsme rádi, že po delší době se Sekce NSZM konala zase v Litoměřicích. Toto téma považujeme za velmi důležité, jelikož všichni víme, kolik negativních podnětů dnešního světa, bohužel, působí na děti a mládež. Snažíme se proto o maximální nabídku programů pro volný čas tak, aby každý měl možnost si vybrat to „své“. Za Litoměřice se na Sekci prezentovalo několik organizací, které patří v tomto ohledu mezi nejvýznamnější.

V Litoměřicích velmi dobře pracuje Dětský parlament. Můžete nám přiblížit, jak a v čem spolupracuje s tím „dospělým“, tedy zastupitelstvem města?

Dětské zastupitelstvo pracuje v našem městě již od roku 2002. Pro vedení radnice se za dobu svého působení stalo opravdovým partnerem. S mladými zastupiteli se pravidelně scházíme a diskutujeme nad různými tématy - životní prostředí, využívání volného času, patogenní vlivy, život na školách apod. Jiný úhel pohledu mladých zastupitelů je v mnoha ohledech inspirující a poučný. Není to však jen o diskuzích - dětské zastupitelé připravili pro školy i veřejnost řadu konkrétních akcí, jako např. „Pejskař - přítel města“, „Recyklujte s EU“ či „Kulatý stůl s pedagogy“. Ostatně, kdo se zúčastnil Sekce v Litoměřicích, ví o čem mluvíme.

Existuje nějaká souvislost mezi známým střediskem ekologické výchovy a etiky Rýchory (SEVER) a podporou obnovitelných zdrojů (OZE) ze strany města?

Středisko ekologické výchovy a etiky SEVER má v Litoměřicích významné postavení, a to zejména v oblasti výchovné. Souvislost je tedy zřejmá. Osvěta a informovanost (nejen) mladých lidí o významu OZE je stejně důležitá, jako jejich samotné využívání.

A v tom hraje SEVER nezastupitelnou úlohu. Věříme, že díky kvalitní průpravě budou dnešní mladí lidé tomuto modernímu zdroji energie mnohem přístupnější, než je tomu u starších generací.

TÉMA MĚSÍCE: VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE

Díky technickým vymoženostem dnešní doby existuje řada způsobů, jak vyplnit volný čas dětí a mládeže. U počítače je leckterý žák či student schopný strávit celé hodiny, dokonce i dny. Zapojit mladé lidi do aktivit, které by jim přinášely pocit uspokojení a zároveň je bavily, již není tak snadné, tím méně, pokud mají současně přispívat k rozvinutí pocitu sounáležitosti a zdravého patriotismu, či k zvyšování obecného povědomí o komunitě, kde žijí.

Dobrym příkladem aktivit, kde se daří skloubit všechny tyto aspekty, jsou například dětská zastupitelstva či studentské parlamenty. Existuje však také celá plejáda programů, akcí či aktivit, které nabízejí i méně formální způsob trávení volného času dnešních mladých lidí, jenž se každoročně prezentují na akcích s názvem Bambiriáda. Jelikož způsob, jakým děti a mládež tráví svůj volný čas je podstatným faktorem ovlivňujícím úspěšnou socializaci člověka, jinak řečeno jeho začlenění do společnosti, věnují i Zdravá města, obce a regiony této oblasti velkou pozornost a nemalé úsilí. Jak se téma „volný čas dětí a mládeže“ daří realizovat a naplňovat konkrétními činnostmi nejen členům Národní sítě Zdravých měst, ale i dalším národním a mezinárodním institucím, se dozvíte v tomto vydání Zpravodaje NSZM. Jako vždy přinese i další informace např. z oblasti finančních zdrojů či k Sekci NSZM. Kalendárium nabídne vybraný přehled akcí na měsíc březen.

Tak takhle vypadá pravé Indiánské léto v šumavském Strašíně - i Vinnetou by zbledl závist!

TÉMA VE SVĚTĚ I DOMA

Podpora aktivit dětí a mládeže
doma i ve světě

Volný čas dětí a mládeže je předmětem mnoha mezinárodních dokumentů, národních strategií i školních programů. Volnočasové aktivity jsou však také důležitou součástí prevence sociálně patologických jevů, které mladou generaci ohrožují na každém kroku – drogová závislost, šikana, fyzické a psychické násilí či kriminalita. Úrovní primární prevence těchto jevů dává každá obec, město či země najevo, jakou prioritu pro ni mají mladí lidé, kteří v ní žijí.

V roce 2003 přijala Česká republika **Koncepci státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007**, navazující na ideje Bílé knihy Evropské komise a podporující myšlenku spolupodílení se dětí a mládeže na životě ve společnosti. Tento základní dokument např. počítá se zavedením systému **licencovaných nestátních neziskových organizací** pracujících s dětmi a mládeží, který bude mít za úkol zvýšit důvěryhodnost těchto organizací a tím i větší zájem o jejich služby. Jedním z hlavních cílů je rovněž větší podpora projektům zaměřeným na práci s neorganizovanou mládeží.

Stále podceňovaná úloha prevence je předmětem **Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 – 2008**. Mimo jiné uvádí, že velkým problémem v ČR je nízké právní vědomí nejen dětí a mládeže, ale rovněž pedagogů. Také proto vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) v návaznosti na Rezoluci Rady EU a ve spolupráci s Českou radou dětí a mládeže (ČRDM) v minulém roce soutěž **„Být při tom“**, kde byly veřejně oceněny projekty, podporující aktivní zapojování mládeže do společnosti.

Další vzdělávací projekt na podporu rozvoje občanské společnosti **„Participace“** je tentokrát určený především pro výchovu pracovníků středisek volného času dětí a mládeže. Společně ho

Jednání na nejvyšší úrovni vede se zástupci dětského parlamentu místostarosta Zdravého města Hodonín Ladislav Ambrozek. Společně debatují nad tím, jak zajistit bezpečnější cestu do školy.

realizují Národní parlament dětí a mládeže a občanské sdružení DUHA ve spolupráci s Národním institutem dětí a mládeže. Podobně je zaměřen program **„Trvalý rozvoj středisek pro volný čas dětí a mládeže“** sdružení AISIS, které věnuje pozornost rozvoji moderních evropských trendů ve výchově, vzdělávání a volnočasových aktivit.

MŠMT podporuje vedle nestátních neziskových organizací dětí a mládeže a Informačního centra mládeže také Národní parlament

dětí a mládeže a jejich aktivity, jakými jsou např. sněm dětí, diskusní kulaté stoly nebo zasedání **Evropského parlamentu mládeže**, který představuje národní komisi celoevropské organizace European Youth Parliament International.

Významnou událostí pro další emancipaci mladé generace byl počátek roku 2006, kdy započala svoji činnost pracovní skupina pro implementaci Evropského paktu mládeže (viz také níže), jejíž členy tvoří kromě zástupců MŠMT také významné instituce neziskového sektoru v této oblasti, jako např. Nadace rozvoje občanské společnosti či ČRDM. Tento průlomový dokument dostává poprvé mládežnickou politiku na nejvyšší evropskou úroveň (více najdete na <http://www.msmt.cz>). Závěrem připomeňme, že do 15.4. lze podávat nominace na cenu ČRDM **„Přístav“** - ocenění za významnou podporu mimoškolní činnosti a zásadní příspěví k jejímu rozvoji, které je určeno dobrovolným i profesionálním zástupcům veřejné správy a samosprávy na místní a regionální úrovni. Jejím smyslem je vyzvednout dobré zkušenosti z komunální politiky a ocenit konkrétní představitele této sféry (volené i jmenované), kteří mohou být příkladem všem ostatním (více na <http://www.crdm.cz/pristav>).

Evropská rada přijala na svém jarním zasedání v roce 2005 Evropský pakt mládeže, který se zaměřuje na čtyři základní problematické oblasti: zaměstnanost; integraci a sociální rozvoj; vzdělávání, odbornou přípravu a mobilitu; zajišťování souladu mezi pracovním životem a osobním a rodinným životem. Jeho úspěch závisí na zapojení všech dotýčných stran, v první řadě národních, regionálních i místních organizací mládeže, ale také Evropského fóra mládeže, regionálních a místních orgánů a sociálních partnerů. Jedním z programů pro mladé Evropany je program **„Mládež“**, který v ČR podporuje **Česká národní agentura Mládež**, jenž má za úkol vytvořit evropský prostor pro spolupráci při rozvíjení politiky pro mladé. Program podporuje koncept celoživotního vzdělávání a rozvoje schopností a kvalifikace, které vedou k aktivnímu občanství a pokouší se nalézt a udržet rovnováhu mezi osobním rozvojem jednotlivce a kolektivní činností napříč všemi oblastmi společnosti (více na <http://www.youth.cz>).

Mladá generace se těší ze strany evropských institucí a organizací velkému zájmu a každoročně je jimi vyhlašována řada soutěží a akcí, které jsou zaměřeny na nejrůznější oblasti – od umění až po životní prostředí. Také v letošním roce se mládež může zúčastnit např. mezinárodní soutěže **Zelený týden**, jehož téma je tentokrát biodiverzita, neboli druhová různost (více na http://greenweek2006.eun.org/www/cz/pub/greenweek_2006/home.htm). Zcela z jiného soudku je soutěž Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci s názvem **„BOZ(P) na start...Mladý evropský filmař roku“**. Soutěž je součástí Evropského týdne 2006, který je věnován mladým lidem s cílem zajistit bezpečný a zdravý start do jejich pracovního života (více na <http://ew2006.osha.eu.int>). Celou řadu dalších informací pro děti a mládež lze nalézt na Evropském portále pro mládež (<http://europa.eu.int/youth>).

NSZM partnerství nabízí
i využívá

Úloha samosprávných celků – krajů, měst a obcí – ve vztahu k problematice dětí mládeže neustále poroste. Důležitým faktorem úspěchu nejrůznějších koncepcí, strategií a projektů, bude jejich vzájemná kooperace a efektivní využívání omezených financí. Národní síť Zdravých měst a její členové jsou proto významným partnerem nejen státních, ale rovněž dalších neziskových organizací v této oblasti. Výrazem snahy o vzájemnou komunikaci a informovanost je např. Seminář NSZM na MŠMT **„Volnočasové aktivity dětí a mládeže“**, který se uskutečnil 28.2.2006 na půdě Ministerstva (více v březnovém vydání Zpravodaje NSZM), a jehož hlavním cílem byla výměna příkladů dobré praxe, ukázkových

postupů a zkušeností Zdravých měst, obcí a regionů. NSZM rovněž podpořila účast svých členů v mezinárodní kampani **Evropský týden mládeže**, kterou organizuje hnutí Duha. Ústřední aktivitou kampaně je pořádání místních a regionálních kulatých stolů mládeže s osobnostmi z měst a obcí. Nedílnou součástí aktivit členů NSZM je organizování celostátních kampaní, na nichž NSZM spolupracuje s řadou dalších odborných partnerů, jako jsou např. Centrum dopravního výzkumu a Ministerstvo dopravy, Ministerstva zdravotnictví či životního prostředí ad.

Sekce NSZM v únoru věnována volnému času dětí a mládeže v Litoměřicích

Pravidelné informační setkání zástupců Zdravých měst se v únoru uskutečnilo v Litoměřicích, kde se prezentovaly vybrané organizace k danému tématu. Zdravé město Litoměřice se mohlo pochlubit např. činností dětského parlamentu, nebo působením Střediska ekologické výchovy Rýchory a dalších organizací, které pracují s mladou generací.

Přes 40 účastníků osobně přivítal místostarosta města Litoměřice Mgr. Petr Hermann. Poté následovaly jednotlivé prezentace, z nichž nejvíce zaujala činnost dětského zastupitelstva (DZ) Litoměřice. Co vše dělají a jak probíhá spolupráce studentů a žáků navzájem, ale také spolupráce s představiteli města, popisoval starosta DZ Tomáš Zika. Jelikož je zároveň také hejtmánem krajského parlamentu za Ústecký kraj, směřovaly otázky přítomných rovněž ke spolupráci

Jaké volnočasové aktivity pro mladou generaci nabízejí ve Zdravém městě Litoměřice si přijelo poslechnout na 40 účastníků.

mezi jednotlivými městy a jejich zástupci. Účastníci ocenili i další prezentace, mezi nimiž bylo např. představení činnosti Domu dětí a mládeže Rozmarýn, ekocentra SEVER či Informačního centra pro mládež. To, společně se školním klubem, navštívila část přítomných a seznámila se osobně s prací těchto organizací. Účastníci budou jistě vzpomínat také na hojné a chutné pohoštění, jenž připravila místní školní jídelna.

Zdravé město Litoměřice si vychovává sebevědomé a ekologicky vzdělané mladé občany

Díky projektu **Dětského zastupitelstva (DZ)**, který v Litoměřicích probíhá již od roku 2002, mají děti možnost podílet se aktivně na zkvalitňování života ve svém bydlišti. Dětské zastupitelstvo

je v současnosti složeno z 18 volených zástupců školních senátů a parlamentů. Mezi jeho hlavní aktivity patří tematicky zaměřená pravidelná zasedání nebo pořádání akcí pro veřejnost, jakou byla např. „Recyklujte s EU“ - zajímavé seznámení s jednotlivými zeměmi EU prostřednictvím kampaně za recyklací odpadů. Svoji činnost DZ pravidelně monitoruje a hodnotí. V uplynulém školním roce 2004/5 patřil mezi nejvýznamnější okamžik zvolení starosty DZ Litoměřice hejtmánem **Krajského parlamentu** dětí a mládeže Ústeckého kraje.

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – **SEVER** je nezisková organizace zaměřená na výchovu k **trvale udržitelnému způsobu života**. Působí od r. 1994, její pobočky jsou kromě

Demokracie v rukou mládeže? Nemůže rozhodně uškodit. Takhle vypadá „dětské slyšení“ u starosty Zdravého města Prostějov Jana Tesaře.

Litoměřic i v Horním Maršově (východní Krkonoše) a v Hradci Králové. Středisko se zaměřuje na konkrétní projekty a praktickou výuku prožitkem/zkušeností, zahrnující bezprostřední kontakt s prostředím, aktivní práci, výchovu příkladem apod. Projekty jsou určeny nejen žákům a studentům – např. „Škola pro udržitelný život“ (německo-český školní ekologický projekt), „Škola bez odpadů“ - ale také učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům (stáže, konzultace, vedení diplomových prací) i široké veřejnosti od místní přes krajskou po celorepublikovou úroveň (více info na: <http://www.sever.ecn.cz>).

Nejrůznější zájmové a vzdělávací aktivity nabízí také **Dům dětí a mládeže Rozmarýn**, který se mimo jiné podílí také na akci Zdravého města Litoměřice „Den dětí bez úrazů“. Litoměřická **Zdravá škola Lingua Universal, s.r.o.** učí děti zdravému způsobu života a připravuje aktivity pro volný čas v podobě cyklistických výletů či kroužku estetické výchovy. V Litoměřicích také působí **Informační centrum pro mládež**, které kromě poskytování informací a doprovodných služeb provozuje středisko aktivit klubového typu s přednáškami, besedami, projekcemi a výstavami.

DOBRÁ PRAXE

Ve stále více individualistické společnosti 21. století je každá iniciativa, jenž se snaží zapojit člověka do veřejného života ceněna - dvojnásob, pokud jde o mladou generaci. Spolupráce, tolerance či respektování odlišných názorů jsou nezbytnou výbavou moderního člověka, fungují zároveň jako prevence xenofobie a rasové nesnášenlivosti, kterých jsme každodenně svědky. Osvětové, sportovní, kulturní a zábavní akce pro mladé a zároveň s mladými, které tyto vlastnosti tříbí a dále rozvíjejí, jsou proto nedílnou součástí života ve Zdravých městech, obcích a regionech.

Demokracie v rukou mládeže?

Mladí lidé už se dávno nescházejí pouze v klubovnách či domech dětí a mládeže. Svá práva, jež jsou jim garantována řadou mezinárodních úmluv a konvencí (např. Evropská konvence o ochraně lidských práv a základních svobod, Konvence o uplatňování práv dítěte, atd.), dnes dokáží prosazovat nejrůznějšími prostředky, které jim moderní demokracie nabízí. Jednou z forem aktivní participace na životě města jsou dětská zastupitelstva či studentské parlamenty.

Založením Dětského městského zastupitelstva, které by přispělo k občanské výchově mládeže se např. ve Zdravém městě **Prostějov** zabývali již v roce 1999 a své dětské zastupitelstvo mají také ve Zdravém městě **České Budějovice**. Zdravé město **Vsetín** patří rovněž mezi zkušené průkopníky-zakladatele dětských parlamentů. Dětský parlament ve Zdravém městě **Chrudim** tvoří od roku 2004 partnerskou organizaci města. Zapojuje se do většiny komunitních kampaní, jako jsou Dny zdraví nebo Den bez aut. Ve Zdravém městě **Třebíči** jsou zařazeny aktivity studentského parlamentu přímo do komunitního Plánu zdraví a kvality života, což vypovídá o důvěře a respektu nejen dospělých kolegů, ale také široké veřejnosti podílející se na vytvoření komunitního Plánu. Na počátku roku 2005 hostila Třebíč **první celostátní setkání dětských a studentských parlamentů**. Za úspěšnou realizaci projektu „Bezpečná cesta do školy“ získali uznání Centra dopravního výzkumu v Brně.

Ve Zdravém městě Hodonín se role patronky dětského parlamentu zhostila místostarostka Zuzana Domesová. Tento mladý parlament byl založen v listopadu 2005 s cílem umožnit mladým lidem podílet se na řešení problémů v různých oblastech života obyvatel Hodonína sobě vlastním, originálním způsobem. Ve své činnosti se v současné době zaměřuje na projekt „Bezpečná cesta do školy“ a spolupracuje při pořádání akcí pro děti a mládež. Mezi záměry dětského parlamentu ve Zdravém městě **Zlíně**, který vznikl rovněž v roce 2005 a má v současnosti 18 členů, patří vytváření prostoru pro spoluúčast dětí a mladých lidí na společenském a politickém životě a informování o lidských právech, zejména dětí. V roce 2005 zasedal poprvé také **Parlament dětí a mládeže ve Velkém Meziříčí**. Své dětské parlamenty mají také Zdravá města **Boskovice**, **Kopřivnice** či **Orlová** ad.

Více informací k tomuto tématu najdete také v rubrice Téma doma i ve světě.

Veletrh zábavy a inspirace pro celou rodinu – i to je Bambiriáda

Zdravá města se pravidelně zapojují do celostátního festivalu dětských aktivit pro volný čas, který pod názvem Bambiriáda pořádá Česká rada dětí a mládeže. Setkání tradičně nabízí mnoho inspirace k využití volného času, jak se v loňském roce mohli přesvědčit návštěvníci Bambiriád v Chrudimi, Prostějově, Brně, Uherském Hradišti, Třebíči, Českých Budějovicích, Karviné či Zlíně. Podobné akce mají ve Zdravých městech své pevné místo.

Jak bude vypadat letošní ročník nám sdělil předseda ČRD M Pavel Trantina: „Letos připravujeme Bambiriádu již poosmé – tentokrát ve 26 městech po celé republice. Kromě snahy představit činnost sdružení dětí a mládeže v místě jejich působení je naším cílem poukázat na dobré příklady podpory činnosti sdružení – mj. udělením Ceny Přístav (více také v rubrice Téma doma i ve světě) starostům a dalším představitelům samosprávy a státní správy“. Letošní ročník Bambiriády se uskuteční ve dnech 25.–28. května. Na Bambiriádě se organizace obvykle prezentují především zábavnou formou

her, soutěží a sportovních klání. Dětem i jejich rodičům předvede ukázky svých činností řada organizací a spolků, od početné nejsilnějšího Junáka – svazu skautů a skautek ČR, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Pionýra či Asociace turistických oddílů mládeže až po ty méně početné a známé. V **Prostějově** se loňský druhý ročník Bambiriády konal po dva dny a byl umístěn v areálu Velodromu. Informační středisko prevence městské policie mělo pro děti i dospělé připraven Záchranářský vícebój, na kterém se podíleli i Hasiči, Policie ČR, Střední zdravotnická škola a Rychlá záchranná služba. Během dvou dnů trvání akce se na stanovištích vystřídal přes **800 soutěžících**. V letošním roce se počítá s podobným

Ne každé město se může pochlubit místem pro tzv. adrenalinové sporty. Nedávno otevřený bikepark ve Zdravém městě Litomyšl.

programem jako při loňském úspěšném ročníku. **Chrudim** připravila pro návštěvníky Bambiriády v parku Na střelnici bohatý program, jehož součástí bylo i vystoupení finalisty televizní soutěže Superstar Juliana Záhorovského, přehlídka horkovzdušných balónů nebo ukázky činnosti radioamatérů. Občanské sdružení Altus ve spolupráci s Českým rozhlasem Pardubice nabídlo zájemcům možnost vyzkoušet si v rámci dvacetihodinového pódiového programu práci moderátora. Smyslem Bambiriády, kterou vzali pod svou záštitu chrudimští radní Marie Málková a Miloslav Macela, bylo zejména nasměrovat děti k pravidelné zájmové činnosti a na druhou stranu politikům a veřejnosti prezentovat činnost neziskových organizací.

Děti prezentují výsledky svých zájmových činností

V **Kopřivnici** se pravidelně koná přehlídka s názvem **Schody**, která umožňuje dětem prezentovat na veřejnosti své umění a dovednosti v libovolném oboru. „Chceme tak podpořit popularizaci volnočasových aktivit a dát možnost mladým lidem své dovednosti předvést, mít možnost srovnání s jinými kluby či jednotlivci“, uvádí kopřivnický koordinátor David Monsport. V Kopřivnici také několikrát ročně pro děti pořádají diskusní soutěž, tzv. **Debatní ligu**. Zdravé město **Štětí** umožňuje dětem předvést výsledky svých aktivit v Městské knihovně, kde se konají nejrůznější výstavy dětských prací, výtvarné, vědomostní a literární soutěže. Ve Zdravé obci **Strašín** pak například pořádají ve škole zábavné odpoledne „**Do školy se nemusí chodit jen na vyučování**“, jehož součástí je dětské divadelní představení, recitace básniček a ukázky dětské výtvarné tvorby. Zdravé město **Orlová** pořádá pro mládež atraktivní soutěž mladých zpěváků „**Orlová hledá svou Superstar 2006**“ či zimní klání o nejlepší stavbu ze sněhu. Ve Zdravém městě **Poděbrady** probíhá pódiové vystoupení žáků základních

škol pod názvem „Aby ze světa nevymizela radost“, ve Světlé nad Sázavou zase žáci soutěží o nejlepší výtvarné dílo na téma „Bezpečná cesta do školy“.

Kulturní a sportovní akce pro mládež

Mezi oblíbené dětské aktivity patří návštěvy kulturních akcí. Ve Zdravém městě **Litomyšl** se konají už osmým rokem tzv. **Toulovcové prázdninové pátky**, jejichž obsahem jsou pravidelná setkání na Toulovcově náměstí s maratónem pohádek, tombol a koncertů folkových kapel. Ve **Vsetíně** se koná tradiční folklórní festival **Vsetínský krpec**, jehož součástí je i dětský podprogram Vsetínský křeček. Ve Zdravé městské části **Praha-Libuš** se rozhodli usnadnit hledání všem zájemcům o volnočasové aktivity tím, že o kulturních, sportovních i ostatních akcích informují v příloze místního časopisu U nás - Libuš a Písnice. Samozřejmostí je ve Zdravých městech podpora sportovního vyžití dětí a mládeže, příkladem je podpora mládežnického hokeje ve Vsetíně. Ve **Štětí** pořádají sportovní klání, tzv. **Štětskou školní ligu**, která zahrnuje sportovní soutěže dětí všech věkových kategorií. V loňském roce zde navíc otevřeli atraktivní sportoviště v podobě skateparku a bruslařské inline dráhy.

Osvěta a sociální význam práce s dětmi

Důležitou složku organizovaných činností pro děti a mládež ve Zdravých městech tvoří prevence proti drogám a kouření. Besedy o drogách se konají například v **Poděbradech**, ve Zdravém městě **Pelhřimov** se navíc děti při soutěžních kláních ve spolupráci s policií zábavnou formou dozvědí o problematice dodržování zákonů a podílejí se na rozšiřování získaných znalostí mezi kamarády. V **Třebíči** působí dobrovolnické občanské sdružení Střed, které v rámci svého programu Pět P pracuje na začlenění handicapovaných dětí do společnosti, a také provozuje Otevřený klub, kde poskytuje mladým lidem poradenství a sociální servis. Nizkoprahové centrum pro děti a mládež vybudovali i ve Zdravém městě **Světlá nad Sázavou**. Je zaměřeno především na mladé lidi, kteří nemají vyhraněný životní styl, dostávají se do konfliktu se společenskými normami i zákonem, nebo se nacházejí v tíživé životní situaci.

Budovat již u malých dětí pozitivní vztah a úctu k přírodě je stejně důležité, jako hájit svá práva a svobody. Akce „Pohádkový les“ ve Zdravém městě Kopřivnice je poučná nejen pro děti, ale i jejich rodiče.

ZDROJE A PROJEKTY

Finanční prostředky poskytují ministerstva, EU i soukromé společnosti

Oblast financování aktivit pro děti a mládež je vzhledem ke svému charakteru velmi široká a nemalé finanční prostředky nabízejí kromě tradičních dárců – ministerstev a EU – také nadace a komerční subjekty. Mezi nejvýznamnější státní instituce patří přirozeně MŠMT, jež vyhláší např. **Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2004 - 2006** (více na <http://www.msmt.cz/Files/HTM/Programy2004az2006webz.htm>). Evropská unie podporuje volnočasové aktivity např. v rámci již zmíněného programu Mládež (<http://www.youth.cz>) či v rámci opatření 3 Evropského sociálního fondu (aktivity zaměřené na

školské administrativě MŠMT). Od roku 2002 probíhá mezinárodní program „**Make a connection – Připoj se**“, který realizuje Nadace pro rozvoj občanské společnosti a společnost Nokia ve spolupráci s lokálními partnery. Program je určený mladým lidem ve věku 16-24 let, kteří se po předložení vlastních projektů, zaměřených na místní komunitu, mohou ucházet o grant ve výši 50 tisíc korun (více na <http://www.makeaconnection.cz>). **Nadace Eurotel** rovněž nabízí finanční podporu různým projektům, aktuálně např. na boj proti šikaně (více na <http://www.nadace-eurotel.cz/jnp/cz/home/index.html>). Grantová schémata však existují prakticky v každém městě či obci, větší finanční prostředky poskytují také jednotlivé kraje, zejména na sportovní, volnočasové a vzdělávací aktivity.

Zdravé město Prostějov má evropské informační centrum pro mládež

V Prostějově provozuje Česká národní agentura Informační centrum pro mládež, které je od června roku 2005 místem regionálního zastoupení grantového programu EU Mládež pro Olomoucký kraj.

Informační centrum pro mládež ve Zdravém městě Prostějov sídlí v budově místního Cyrilometodějského gymnázia a poskytuje zájemcům informace všeho druhu, především však z tematických oblastí jako jsou organizace, ekologie, mládež v EU, práce, zdraví, volný čas, sociální jevy, vzdělání, občan a stát, sociální skupiny a cestování. V Olomouckém kraji je díky Informačnímu centru zastoupen **evropský program Mládež**, mezi jehož hlavní cíle patří integrace mladých lidí do společnosti a pomoc při získávání vědomostí, dovedností a kvalifikace. Program vytváří evropský prostor pro spolupráci při rozvíjení politiky pro mládež založené na neformálním vzdělávání.

TELEGRAFICKY

Střípky z měst

NSZM

NSZM postoupila do celosvětového finále ceny OSN. Jedná se o další výrazný úspěch NSZM na mezinárodním poli. Konečné výsledky nominací budou známy na Den veřejné správy, tedy 23. června 2006.

NSZM

Série regionálních seminářů „Jak úspěšně čerpat dotace EU?“, které společně pořádá NSZM a Ministerstvo pro místní rozvoj, bude mít za sebou první polovinu. Dosavadní tři setkání v Ústí nad Labem, Zlíně a Jihlavě navštívilo na 130 účastníků z řad zástupců měst, obcí, krajů, neziskových organizací i podnikatelů. Největší zájem vzbudil seminář v Jihlavě, na který se zaregistrovalo na 60 účastníků. V první polovině března se uskuteční čtyři poslední semináře, a to 2.3. v Hradci Králové, 6.3. v Ostravě, 8.3. v Plzni a 13.3. v Praze. Více na <http://www.nszm.cz/seminare>.

Karviná

Významného ocenění v celostátní soutěži Sestra roku 2005 se dostalo vedoucí sestře jediných karvinských jeslí Jaroslavě Feberové. Před jedenácti lety zde zavedla projekt **Zdravé dítě – zdravé jesle**, jehož cílem je především zajistit rozvoj osobnosti každého dítěte a předat i těm nejmenším pozitivní vztah k zásadám zdravého životního stylu, který by si měly udržet i do dalšího života.

Boskovice, Kuřim, Letovice, Hodonín

Ve třech prvně jmenovaných městech proběhla další setkání v rámci projektu „**Pilotní ukázky budování partnerství v Jihomoravském kraji**“. Akce, které připravila NSZM, jsou zaměřeny na přípravu na čerpání zdrojů EU od roku 2007. Doposud bylo v těchto regionech nashromážděno na 150 návrhů inovativních projektů, jež jsou postupně naplňovány pomocí Dataplanu NSZM do projektových zásobníků. Aktuálně se stejný postup chystá na Hodonínsku. Více na <http://www.nszm.cz/srop/jmk>.

Jižní Morava, Vysočina

Sdružení Arnika vyhlásila soutěž „**Budoucnost bez jedů**“, které se mohou zúčastnit tříčlenné kolektivy studentů středních a vysokých škol, učilišť či pracovníků neziskových organizací ve věku 16 až 24 let. Hlavním úkolem tříčlenných skupin bude zmapovat stav životního prostředí v Jihlavě, Vyškově a Zdravých městech Třebíč, Uherské Hradiště a Valašské Meziříčí, což jsou města, kde bude soutěž probíhat. Více na: <http://bezjedu.arnika.org>.

Kalendárium

- 2.3.** V Hradci Králové se uskuteční čtvrtý ze série regionálních seminářů „Jak úspěšně čerpat dotace EU?“. Následovat budou semináře v Ostravě (6.3.), Plzni (8.3.) a celý „seriál“ uzavře seminář v Praze (13.3.). Více na <http://www.nszm.cz/seminare>.
- 7.3.** Břežnová Sekce NSZM proběhne tentokrát ve Zdravém městě Boskovice. Účastníci se budou moci seznámit s aktivitami k tématu „Bezbariérovost“. Akce je pořádána ve spolupráci se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska.
- 15.-17.3.** Jarní škola NSZM se v roce 2006 uskuteční nedaleko Českého ráje, ve Zdravém městě Mladá Boleslav. Mezi hlavní témata bude patřit medializace Projektu Zdravé město a prezentační a komunikační dovednosti. Více na <http://www.nszm.cz/js>.
- 30.3.** V Třebíči proběhne Jarní Valná hromada NSZM. Součástí zasedání budou doprovodné programy k výročí 10 let realizace Projektu Třebíč - Zdravé město. Více na <http://www.nszm.cz/vh>.

TÉMA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

Tématem měsíce bude pro březen „Bezbariérovost“

NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚŠT ČR: TÉMA MĚSÍCE
Březen 2006: Bezbariérovost

- bezbariérový přístup (stavební úpravy aj.)
- podpora mobility pro všechny (nízkopodlažní autobusy, asistenční služby aj.)
- sociální začleňování handicapovaných (podpora firem, institucí, pracujících s handicapovanými osobami aj.)
- boj proti předsudkům a mýtům (osvětové a kulturní akce aj.)

AKCE:
7.3.2006 - Boskovice
Seminář NSZM ČR a Sdružení historických sídel
Bezbariérovost historických sídel

DALŠÍ INFORMACE:
27.3.2006
Zpravodaj NSZM ČR
<http://www.nszm.cz>

KONTAKTY

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10
T: +420 602 500 639 | E: info@nszm.cz | W: www.nszm.cz
Petr Švec, národní koordinátor Projektu Zdravé město WHO v ČR

(použité ilustrační fotografie pocházejí z archivů NSZM ČR a Zdravých měst, obcí a regionů ČR)

Materiál byl podpořen ze zdrojů Evropského sociálního fondu a Ministerstva životního prostředí ČR